

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 kwietnia 2017 r.

sprawy A. P.

skazanego z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i innych,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 12 sierpnia 2016 r., sygn. akt II AKa .../16,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w [...]
z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt XVI K .../12,

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;**
- II. zwolnić skazanego od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt XVI K .../12, Sąd Okręgowy w [...] uznał oskarżonego A. P. winnym tego, że w nocy z 4 na 5 września 2007 r. w W., dwukrotnie ugodził swoją żonę H. P. nożem w okolice klatki piersiowej powodując u niej obrażenia w postaci: dwóch ran kłutych klatki piersiowej po stronie lewej, z których jedna mierzyła 4 cm długości i posiadała dwa kanały, przy czym jeden przebiegał ku dołowi, nieco przyśrodkowo przez lewy przedsionek, lewą komorę serca i worek osierdziowy, zaś drugi przebiegał poziomo i na prawo przechodził przez lewy przedsionek, przełyk i kończył się ślepo w płucu prawym, a

druga z ran na skórze mierzyła 2 cm długości i posiadała kanały kończące się ślepo w tkance podskórnej i tłuszczowej nie wnikając do światła jamy opłucnej, które to obrażenia wraz z następstwami, to jest, krwotokiem do jam opłucnych, spowodowały jej zgon, przy czym Sąd ustalił, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia H. P., a czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 6 maja 2005 r. za występki z art. 157 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 16.11.2004 r. do 20.09.2005 r. Sąd zakwalifikował ten czyn jako przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył oskarżonemu karę 10 lat pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem Sąd uznał oskarżonego winnym również tego, że w tym samym miejscu i czasie pobił swojego syna S. P., w szczególności poprzez pchnięcie go nożem w okolice oka, w wyniku czego doznał on obrażeń w postaci rany klutej długości około 2 cm w okolicach lewego oczodołu oraz powierzchownego urazu kończyny górnej lewej, które to obrażenia naruszyły prawidłowe funkcjonowanie jego organizmu na okres poniżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem 5 lat od odbycia kary 1 roku pozbawienia wolności za podobne umyślne przestępstwo – a więc uznał Sąd oskarżonego winnym przestępstwa z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd wymierzył wobec oskarżonego karę łączną 10 lat pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych mający istotny wpływ na wynik postępowania, poprzez uznanie, iż A. P. dopuścił się zarzucanych mu czynów, podczas gdy prawidłowa analiza prowadzi do przeciwnego wniosku.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wniesionej apelacji, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2016 r., sygn. akt II AKa .../16, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności za czyn z art. 157 § 2 k.k. złagodził do 1 roku i na mocy art. 85 § 1 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec

oskarżonego A. P. nową karę łączną – ponownie w rozmiarze 10 lat pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie Sąd odwoławczy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy oraz rozstrzygnął w przedmiocie kosztów i opłat związanych z postępowaniem odwoławczym.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył kasacją obrońca skazanego, który zarzucił:

- 1/ naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na jego wynik, a to w szczególności art. 214 § 2 pkt 1 k.p.k., poprzez nieprzeprowadzenie aktualnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania oskarżonego;
- 2/ rażącą niewspółmierność wymierzonej skazanemu kary bezwzględnej pozbawienia wolności w wymiarze 10 lat, podczas gdy zachowanie oskarżonego po popełnieniu czynu zabronionego jest poprawne i nie toczy się żadne inne postępowanie przeciwko niemu, a nadto posiada on pozytywną opinię w miejscu zamieszkania.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie wobec oskarżonego łagodniejszej kary pozbawienia wolności, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w B. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k. Autor kasacji nie wskazał na zaistnienie żadnego naruszenia prawa, które byłoby rażące i mogłoby stanowić podstawę do uznania kasacji za skuteczną na podstawie art. 523 § 1 k.p.k.

Skarżący formułuje w kasacji zarzut naruszenia art. 214 § 2 pkt 1 k.p.k. wobec nieprzeprowadzenia aktualnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania oskarżonego. Należy przede wszystkim wskazać, że nie tylko do takiego naruszenia prawa nie doszło, ale z pewnością nie miało ono też charakteru naruszenia rażącego, mogącego uzasadniać wniesienie kasacji. Co więcej, nawet nominalnie zarzuty kasacji nie zostały skierowane przeciwko prawomocnemu orzeczeniu Sądu odwoławczego. To bowiem Sąd I instancji, a nie Sąd odwoławczy, orzekał między innymi na podstawie wywiadu środowiskowego i wymierzył

oskarżonemu karę łączną 10 lat pozbawienia wolności. Równocześnie w apelacji tego rodzaju zarzuty nie zostały podniesione, toteż Sąd odwoławczy nie mógł się ustosunkować do nich.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu sformułowanego w kasacji należy wskazać, że w niniejszej sprawie kwestionariusz wywiadu środowiskowego został uzyskany z uwagi na fakt, iż zarzucany A. P. czyn zakwalifikowano jako zbrodnię zabójstwa. Kwestionariusz ten znajduje się na kartach 252 - 253 akt sprawy i jak wskazuje skarżący, został złożony w dniu 22 października 2007 r., natomiast Sąd Okręgowy orzekał w tej sprawie dopiero w dniu 5 listopada 2015 r. Jednak ani przepisy Kodeksu postępowania karnego, ani żadne inne przepisy wykonawcze, nie wskazują na termin ważności takiego dokumentu, ani na potrzebę jego aktualizacji. W szczególności, o takim terminie, jak również o potrzebie jego aktualizacji, nie wspomina Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 czerwca 2003 r. w sprawie regulaminu czynności w zakresie przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wzoru kwestionariusza tego wywiadu (Dz. U. z dnia 26 czerwca 2003 r., nr 108, poz. 1018). Tylko w zakresie danych o karalności podejrzanego oraz informacji o stosunkach majątkowych i źródłach jego dochodu, przepis § 165 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2016 r., poz. 508), nakłada na prokuratora obowiązek aktualizacji tych danych co 6 miesięcy. Dlatego też wprowadzenie do materiału dowodowego nowych danych osobo-poznawczych zależało przede wszystkim od inicjatywy stron postępowania – skoro organ procesowy spełnił obowiązek wynikający z art. 214 § 2 pkt 1 k.p.k. Można było jedynie rozważyć kwestię ewentualnego uzupełnienia wywiadu środowiskowego (§ 5 ust. 2 w/w rozporządzenia z dnia 11 czerwca 2003 r.), co jest możliwe na każde żądanie organu polecającego jego przeprowadzenie. Nie jest to jednak obowiązkiem organu, a jedynie uprawnieniem, w sytuacji, gdy organ ten dojdzie do wniosku, że kwestionariusz wywiadu środowiskowego nie obejmuje wszystkich wskazanych w nim elementów. W przedmiotowej sprawie Sąd do takiego wniosku jednak nie doszedł. Jeśli obrońca uważał, że konieczne było ponowne przeprowadzenie nowego wywiadu środowiskowego, lub uzupełnienie starego, winien taką potrzebę

zasygnalizować Sądowi I instancji (czego jednak przez cały czas trwania postępowania karnego nie uczynił), a nie podnosić ją dopiero na etapie kasacji (nawet na etapie postępowania apelacyjnego nie złożono takiego wniosku). Z całą pewnością natomiast nieprzeprowadzenie aktualnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania oskarżonego nie stanowiło naruszenia prawa – skoro prawo nie zobowiązuje sądu do przeprowadzenia ponownego, aktualnego badania sytuacji osobistej oskarżonego. Tym bardziej nie doszło do rażącego naruszenia prawa i to mającego istotny, a nie jakikolwiek, wpływ na treść orzeczenia.

Co do drugiego zarzutu kasacji należy zwrócić uwagę, że jest on niedopuszczalny. Jak podkreślał Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, zgodnie z przepisem art. 523 § 1 *in fine* k.p.k., kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. W takiej sytuacji zarzut ten nie może być przez Sąd Najwyższy rozpoznawany, albowiem kasacja – w części dotyczącej tego zarzutu – jest niedopuszczalna z mocy ustawy (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r., V KK 284/06, OSNwSK 2007/1/73*). Przepis art. 523 k.p.k. nie wyklucza podniesienia zarzutu niewspółmierności kary, wolno to jednak uczynić jedynie wówczas, gdy skarżący wykaże, że owa niewspółmierność jest wynikiem rażącego naruszenia prawa. Można w kasacji twierdzić, że kara jest niewspółmierna, pod warunkiem jednak, iż zarzuca się rażącą obrazę prawa materialnego lub procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia o karze (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 listopada 2014 r., II KK 292/14, LEX nr 1621612; z dnia 15 listopada 2016 r., II KK 235/16, Prok. i Pr.-wkł. 2017/1/19*). Tymczasem w niniejszej sprawie skarżący takiego naruszenia prawa mogącego skutkować niewspółmiernością kary nie wskazał.

Również sam wniosek kasacji jest całkowicie pozbawiony uzasadnienia prawnego – jest to wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie wobec skazanego łagodniejszej kary pozbawienia wolności. Tymczasem art. 537 k.p.k. wymienia rodzaje orzeczeń wydawanych po rozpoznaniu kasacji. Sąd Najwyższy może wydać następujące rozstrzygnięcia: oddalić kasację albo zaskarżone orzeczenie uchylić w całości lub w części. Uchylając zaskarżone orzeczenie Sąd Najwyższy przekazuje sprawę właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania albo umarza postępowanie, a jeżeli skazanie jest oczywiście

niesłuszne - uniewinnia oskarżonego. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nigdy nie jest uprawniony do orzekania reformatoryjnego w sposób zaproponowany przez obrońcę.

Reasumując, wszystkie zarzuty przedstawione w kasacji należało ocenić jako oczywiście bezzasadne, a kasację oddalić na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. i art. 637a k.p.k. skazanego zwolniono od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne.

kc